

Bruksela, 30 września 2025 r.
(OR. en)

13388/25

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2025/0305 (NLE)

AGRI 454
FAO 45
ENV 911
RGA 5

PISMO PRZEWODNIE

Od:	Sekretarz generalna Komisji Europejskiej (podpisała dyrektor Martine DEPREZ)
Data otrzymania:	29 września 2025 r.
Do:	Thérèse BLANCHET, sekretarz generalna Rady Unii Europejskiej
Nr dok. Kom.:	COM(2025) 564 final
Dotyczy:	Wniosek DECYZJA RADY w sprawie stanowiska, które ma być zajęte w imieniu Unii w Organie Zarządzającym Międzynarodowego traktatu o zasobach genetycznych roślin dla wyżywienia i rolnictwa w odniesieniu do niektórych wniosków przedłożonych do przyjęcia na jego jedenastej sesji

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2025) 564 final.

Załącznik: COM(2025) 564 final

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 29.9.2025 r.
COM(2025) 564 final

2025/0305 (NLE)

Wniosek

DECYZJA RADY

**w sprawie stanowiska, które ma być zajęte w imieniu Unii w Organie Zarządzającym
Międzynarodowego traktatu o zasobach genetycznych roślin dla żywienia i rolnictwa
w odniesieniu do niektórych wniosków przedłożonych do przyjęcia na jego jedenastej
sesji**

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

• Przyczyny i cele wniosku

Niniejszy wniosek dotyczy decyzji Rady w sprawie stanowiska, które ma być zajęte w imieniu Unii na temat poprawek do Międzynarodowego traktatu o zasobach genetycznych roślin dla żywienia i rolnictwa („traktat”) na jedenastej sesji Organu Zarządzającego traktatem, która odbędzie się w dniach 24–29 listopada 2025 r.

Traktat wszedł w życie w 2004 r. Jego celem jest zagwarantowanie bezpieczeństwa żywnościowego poprzez ochronę, wymianę i zrównoważone wykorzystanie światowych zasobów genetycznych roślin dla żywienia i rolnictwa, a także sprawiedliwy i równy podział korzyści wynikających z ich wykorzystania. Najwyższym organem traktatu jest Organ Zarządzający. Składa się on ze wszystkich umawiających się stron traktatu. Umawiającymi się stronami traktatu są Unia i wszystkie jej państwa członkowskie. Organ Zarządzający może przyjmować poprawki do traktatu i jego załączników. Poprawki te wchodzi w życie po ratyfikacji, przyjęciu lub zatwierdzeniu przez dwie trzecie umawiających się stron.

Na mocy traktatu ustanowiono wielostronny system dostępu i podziału korzyści („system wielostronny”) w odniesieniu do 64 z najważniejszych roślin jadalnych i pastewnych niezbędnych dla bezpieczeństwa żywnościowego i współzależności (wymienionych w załączniku I do traktatu). Wymiana zasobów genetycznych roślin jest regulowana standardowym porozumieniem o transferze materiału (SMTA), określającym prawa i obowiązki dostawcy i odbiorcy materiału. Ustanowiono fundusz podziału korzyści (BSF) jako mechanizm otrzymywania i wykorzystywania środków finansowych pochodzących z wielostronnego systemu na finansowanie projektów w krajach rozwijających się.

Od 2013 r. w ramach traktatu toczą się negocjacje mające na celu zmianę wielostronnego systemu w celu zwiększenia przepływu do BSF dochodów pochodzących od użytkowników. Negocjacje prowadzi „otwarta grupa robocza *ad hoc* ds. usprawnienia funkcjonowania systemu wielostronnego”, która została powołana przez Organ Zarządzający w 2013 r. Jej mandat przedłużono w 2015 i 2017 r., a w 2022 r. został on ustanowiony ponownie. Jej ostatnie, czternaste posiedzenie odbyło się w dniach 7–11 lipca 2025 r. Prace grupy zaowocowały pakietem środków, których przyjęcie zostanie rozważone na jedenastej sesji Organu Zarządzającego w listopadzie 2025 r. Pakiet ten obejmuje:

1. Rozszerzenie zakresu załącznika I do traktatu w celu udostępnienia większej ilości zasobów genetycznych roślin w ramach wielostronnego systemu.
2. Rewizję SMTA w celu zwiększenia skuteczności jego postanowień, przy jednoczesnym uwzględnieniu równowagi interesów dostawców i odbiorców zasobów genetycznych roślin.
3. Rezolucję, która ma towarzyszyć zmianie załącznika I do traktatu i rewizji SMTA, mającą na celu spełnienie oczekiwań dotyczących podziału korzyści pieniężnych wynikających z korzystania z „informacji cyfrowych o sekwencjach DNA zasobów genetycznych (DSI)”. Pojęcie DSI (tj. sekwencje genomu roślin, które mogą przekładać się na różne właściwości lub cechy i stają się coraz ważniejszymi narzędziami badawczymi i hodowlanymi) nie jest objęte SMTA, ponieważ toczą się dyskusje na temat tego, co dokładnie ono obejmuje. Trudno jest na przykład ustalić jego pochodzenie lub ustalić jego wkład w nowy produkt, a tym samym

obliczyć korzyści z jego wykorzystania, które należy podzielić.

Zakończenie tych negocjacji może nastąpić na zbliżającej się jedenastej sesji Organu Zarządzającego, która odbędzie się w listopadzie 2025 r. Niniejsza decyzja określa stanowisko Unii w odniesieniu do rozszerzenia załącznika I do traktatu oraz rewizji SMTA.

Unia przyjmuje stanowisko, że należy rozszerzyć zakres załącznika I w jak największym stopniu, a inne elementy pakietu powinny być uzależnione od tego rozszerzenia. Rozszerzenie załącznika I do traktatu i rewizja SMTA, po wejściu w życie, miałyby skutki prawne. Konieczne jest zatem upoważnienie Rady do wyrażenia zgody na wynik tych negocjacji, jeżeli będzie on zgodny ze stanowiskiem Unii.

Niniejsza decyzja powinna również uchylić poprzednią decyzję Rady 12102/22, która została przyjęta przez Radę przed dziewiątą sesją Organu Zarządzającego w 2022 r., ponieważ obejmuje ona jedynie rozszerzenie zakresu załącznika I, ale nie inne elementy, które będą omawiane na zbliżającej się jedenastej sesji Organu Zarządzającego.

- **Spójność z przepisami obowiązującymi w tej dziedzinie polityki**

Traktat ustanawia prawnie wiążące globalne ramy zrównoważonej ochrony zasobów genetycznych roślin dla wyżywienia i rolnictwa oraz system wielostronny, w ramach którego wszystkie strony traktatu nie tylko mają dostęp do takich zasobów, ale także dzielą się korzyściami wynikającymi z ich wykorzystania. Wniosek ma na celu poprawę funkcjonowania Traktatu, a zatem jest spójny z polityką Unii w dziedzinie rolnictwa i środowiska oraz pomaga w realizacji jej celów.

- **Spójność z innymi politykami Unii**

Niniejszy wniosek ma na celu wspieranie sprawiedliwego i równego podziału korzyści wynikających z wykorzystania zasobów genetycznych roślin dla wyżywienia i rolnictwa w ramach traktatu. Ponieważ uzyskane korzyści są wykorzystywane do finansowania projektów w krajach rozwijających się, niniejszy wniosek jest spójny z polityką partnerstw międzynarodowych i polityką rozwojową Unii oraz pomaga w realizacji ich celów.

2. PODSTAWA PRAWNA, POMOCNICZOŚĆ I PROPORCJONALNOŚĆ

- **Podstawa prawna**

W art. 218 ust. 9 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) przewidziano, że Rada przyjmuje na wniosek Komisji decyzje ustalające „stanowiska, które mają być zajęte w imieniu Unii w ramach organu utworzonego przez umowę, gdy organ ten ma przyjąć akty mające skutki prawne, z wyjątkiem aktów uzupełniających lub zmieniających ramy instytucjonalne umowy”.

Art. 218 ust. 9 TFUE ma zastosowanie niezależnie od tego, czy Unia jest członkiem organu lub stroną umowy.

Pojęcie „akty mające skutki prawne” obejmuje akty, które mają skutki prawne na mocy przepisów prawa międzynarodowego dotyczących danego organu. Obejmuje ono ponadto instrumenty, które nie są wiążące na mocy prawa międzynarodowego, ale mogą „w sposób decydujący wywrzeć wpływ na treść przepisów przyjętych przez prawodawcę Unii”.

Organ Zarządzający jest organem utworzonym na mocy umowy, a mianowicie traktatu, który został przyjęty przez konferencję FAO 3 listopada 2001 r. i wszedł w życie 29 czerwca 2004 r.

Jego stronami są Unia Europejska i jej państwa członkowskie.

Planowany akt, który ma zostać przyjęty przez Organ Zarządzający, stanowi akt mający skutki prawne. Planowany akt będzie wiążący dla umawiających się stron na mocy prawa międzynarodowego zgodnie z art. 12 ust. 4, art. 23 i art. 24 ust. 2 traktatu.

Planowany akt nie uzupełnia ani nie zmienia ram instytucjonalnych traktatu.

W związku z tym proceduralną podstawą prawną proponowanej decyzji jest art. 218 ust. 9 TFUE.

Materialna podstawa prawna decyzji przyjętej w trybie art. 218 ust. 9 TFUE jest uzależniona głównie od celu i treści planowanego aktu, którego dotyczy stanowisko, jakie ma być zajęte w imieniu Unii. Jeżeli planowany akt ma dwojaki cel lub dwa elementy składowe, a jeden z tych celów lub elementów da się określić jako główny, zaś drugi ma jedynie poboczny charakter, decyzja przyjęta w trybie art. 218 ust. 9 TFUE musi mieć jedną materialną podstawę prawną, a mianowicie podstawę, której wymaga główny lub dominujący cel lub element składowy.

Jeżeli planowany akt ma jednocześnie wiele celów lub elementów składowych, które są nierozdzielnie powiązane, a żaden nie ma charakteru pobocznego w stosunku do pozostałych, materialna podstawa prawna decyzji przyjętej w trybie art. 218 ust. 9 TFUE musi – na zasadzie wyjątku – obejmować różne, odpowiadające tym celom i elementom podstawy prawne.

Planowany akt ma cele i elementy składowe wchodzące w zakres obszaru rolnictwa i ochrony środowiska. Te cele i elementy składowe planowanego aktu są nierozdzielnie powiązane, a żaden z nich nie ma charakteru pobocznego w stosunku do pozostałych.

Materialną podstawą prawną proponowanej decyzji są zatem art. 43 ust. 2 i art. 192 ust. 1 TFUE.

Podstawą prawną proponowanej decyzji powinien być art. 43 ust. 2 i art. 192 ust. 1 TFUE w związku z art. 218 ust. 9 TFUE.

- **Pomocniczość (w przypadku kompetencji niewyłącznych)**

Nie dotyczy

- **Proporcjonalność**

Nie dotyczy

- **Wybór instrumentu**

Zgodnie z art. 218 ust. 9 TFUE wybrany instrument jest jedynym możliwym do osiągnięcia celu niniejszego wniosku.

3. WYNIKI OCEN EX POST, KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI I OCEN SKUTKÓW

- **Oceny ex post/oceny adekwatności obowiązującego prawodawstwa**

Nie dotyczy

- **Konsultacje z zainteresowanymi stronami**

Zob. poniżej.

- **Gromadzenie i wykorzystanie wiedzy eksperckiej**

Wniosek opracowano na podstawie dokumentu negocjacyjnego, którego przyjęcie zostanie rozważone na jedenastej sesji Organu Zarządzającego w listopadzie 2025 r. Dokument

przygotowała otwarta grupa robocza *ad hoc* ds. usprawnienia funkcjonowania systemu wielostronnego, która została powołana przez Organ Zarządzający traktatu. Prace tej grupy obejmowały proces iteracyjny, w ramach którego tekst powstawał na posiedzeniach grupy, był podawany do wiadomości publicznej, a następnie przeredagowywany na podstawie uwag. W procesie tym mogli wziąć udział eksperci i zainteresowane strony ze wszystkich państw będących umawiającymi się stronami traktatu.

- **Ocena skutków**

Nie dotyczy

- **Sprawność regulacyjna i uproszczenie**

Nie dotyczy

- **Prawa podstawowe**

Wniosek nie ma wpływu na prawa podstawowe.

4. WPLYW NA BUDŻET

Wniosek nie ma wpływu na budżet.

5. ELEMENTY FAKULTATYWNE

- **Plany wdrożenia i monitorowanie, ocena i sprawozdania**

Nie dotyczy

- **Szczegółowe objaśnienia poszczególnych przepisów wniosku**

W art. 1 objaśniono stanowisko, które ma zostać zajęte w imieniu Unii w negocjacjach podczas jedenastej (lub kolejnych) sesji Organu Zarządzającego traktatu w odniesieniu do zmian w załączniku I do traktatu oraz przyjęcia zmienionego standardowego porozumienia o transferze materiału.

W art. 2 opisano, pod jakimi warunkami stanowisko, które ma zostać zajęte w imieniu Unii, może odbiegać od treści niniejszej decyzji Rady.

Art. 3 uchyla poprzednią decyzję Rady w tej samej sprawie.

W art. 4 podano datę wygaśnięcia niniejszej decyzji Rady.

W załącznikach I i II doprecyzowano stanowisko, o którym mowa w art. 1.

W załączniku III doprecyzowano warunki, o których mowa w art. 2.

Wniosek

DECYZJA RADY

w sprawie stanowiska, które ma być zajęte w imieniu Unii w Organie Zarządzającym Międzynarodowego traktatu o zasobach genetycznych roślin dla wyżywienia i rolnictwa w odniesieniu do niektórych wniosków przedłożonych do przyjęcia na jego jedenastej sesji

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 43 ust. 2 i art. 192 ust. 1 w związku z art. 218 ust. 9,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Międzynarodowy traktat o zasobach genetycznych roślin dla wyżywienia i rolnictwa („traktat”) został zawarty przez Unię na mocy decyzji Rady 2004/869/WE⁽¹⁾ i wszedł w życie 29 czerwca 2004 r.
- (2) Zgodnie z art. 23 i 24 ust. 2 traktatu Organ Zarządzający ustanowiony na mocy traktatu („Organ Zarządzający”) jest uprawniony do przyjmowania poprawek do traktatu i załączników do niego.
- (3) Podczas jedenastej sesji, która odbędzie się w dniach 24–29 listopada 2025 r., Organ Zarządzający ma rozpatrzyć i ewentualnie przyjąć decyzję w sprawie wniosku dotyczącego poprawek do załącznika I do traktatu mających na celu objęcie jego zakresem innych zasobów genetycznych roślin dla wyżywienia i rolnictwa oprócz zasobów obecnie ujętych w tym załączniku. Zasoby genetyczne roślin wymienione w załączniku I do traktatu są objęte wielostronnym systemem dostępu i podziału korzyści („system wielostronny”) ustanowionym na mocy traktatu.
- (4) Wniosek dotyczący poprawek do załącznika I do traktatu zostanie przeanalizowany przez Organ Zarządzający w ramach pakietu środków, który będzie również obejmował wniosek dotyczący rewizji standardowego porozumienia o transferze materiału (SMTA) – standardowej umowy regulującej wymianę materiału w ramach systemu wielostronnego.
- (5) Pakiet środków przygotowała otwarta grupa robocza *ad hoc* ds. usprawnienia funkcjonowania systemu wielostronnego, która została powołana do tego celu przez Organ Zarządzający. Unia powinna poprzeć proponowane poprawki do załącznika I do traktatu i rewizję SMTA, ponieważ oczekuje się, że przyczynią się one do osiągnięcia głównych celów traktatu.
- (6) Po przyjęciu, a następnie ratyfikacji, przyjęciu lub zatwierdzeniu przez dwie trzecie umawiających się stron, decyzja Organu Zarządzającego w sprawie poprawek do

⁽¹⁾ Decyzja Rady 2004/869/WE z dnia 24 lutego 2004 r. w sprawie zawarcia w imieniu Wspólnoty Europejskiej Międzynarodowego traktatu o zasobach genetycznych roślin dla wyżywienia i rolnictwa (Dz.U. L 378 z 23.12.2004, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2004/869/oj>).

załącznika I do traktatu dotyczących dalszych zasobów genetycznych roślin dla wyżywienia i rolnictwa oraz rewizji SMTA będzie wiążąca dla Unii. Należy zatem ustalić stanowisko, które ma zostać zajęte w imieniu Unii w Organie Zarządzającym na jego jedenastej sesji lub na każdej kolejnej sesji odbywającej się w okresie obowiązywania niniejszej decyzji, jeżeli na jedenastej sesji porozumienie nie zostanie osiągnięte.

- (7) Poprawki do załącznika I do traktatu i rewizja SMTA nie wymagałyby żadnych zmian w prawie Unii.
- (8) Aby zapewnić niezbędną elastyczność podczas negocjacji w trakcie jedenastej sesji Organu Zarządzającego lub na każdej kolejnej sesji, jeżeli na jedenastej sesji porozumienie nie zostanie osiągnięte, Unia powinna zostać upoważniona do wyrażenia zgody na niewielkie zmiany techniczne w niniejszej decyzji w odniesieniu do decyzji, która ma zostać przyjęta przez Organ Zarządzający w sprawie poprawek do załącznika I do traktatu i rewizji SMTA, pod warunkiem że zmiany te nie zmieniają istoty niniejszej decyzji.
- (9) Niniejsza decyzja powinna mieć zastosowanie przez ograniczony okres, po którym, jeżeli poprawki do załącznika do traktatu i rewizja SMTA nie zostaną przyjęte, Komisja powinna przeprowadzić ocenę skuteczności niniejszej decyzji i zdecydować, czy przedłużyć jej stosowanie lub w inny sposób ją zmienić lub uchylić.
- (10) Należy uchylić poprzednią decyzję Rady 12102/22 w sprawie stanowiska, które ma być zajęte w imieniu Unii w Organie Zarządzającym traktatem, ponieważ nie odzwierciedla ona rozwoju sytuacji w ramach otwartej grupy roboczej *ad hoc* ds. usprawnienia funkcjonowania systemu wielostronnego,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

1. Stanowisko, które ma zostać zajęte w imieniu Unii Europejskiej podczas jedenastej sesji Organu Zarządzającego Międzynarodowego traktatu o zasobach genetycznych dla wyżywienia i rolnictwa („traktat”) w dniach 24–29 listopada 2025 r. lub na każdej kolejnej sesji, jeżeli na jedenastej sesji porozumienie nie zostanie osiągnięte, w odniesieniu do poprawki do załącznika I do traktatu dotyczącej rozszerzenia zakresu wielostronnego systemu dostępu i podziału korzyści oraz przyjęcia zmienionego standardowego porozumienia o transferze materiału (SMTA), opiera się na projekcie poprawki do załącznika I do traktatu i na projekcie zmienionego standardowego porozumienia o transferze materiału określonych odpowiednio w załącznikach I i II.
2. System obowiązkowych płatności ustanowiony w zmienionym standardowym porozumieniu o transferze materiału podlega warunkom związanym z wejściem w życie poprawki do załącznika I do traktatu.

Artykuł 2

W przypadku gdy na stanowisko, o którym mowa w art. 1, mogą mieć wpływ nowe informacje naukowe lub techniczne przedstawione przed jedenastą sesją Organu Zarządzającego lub w jej trakcie lub gdy na jedenastej sesji porozumienie nie zostanie osiągnięte, lub jeżeli Unia będzie musiała rozpocząć dalsze negocjacje na tej sesji, stanowisko

Unii może podlegać niewielkim technicznym zmianom, które muszą zostać uzgodnione na miejscu, z poszanowaniem zasad określonych w załączniku III.

Artykuł 3

Decyzja Rady 12102/22 z dnia 13 września 2022 r. w sprawie stanowiska, które ma być zajęte w imieniu Unii Europejskiej w Organie Zarządzającym Międzynarodowego traktatu o zasobach genetycznych roślin dla wyżywienia i rolnictwa w odniesieniu do poprawek do załącznika I do tego traktatu traci moc.

Artykuł 4

Niniejsza decyzja wchodzi w życie z dniem jej przyjęcia.

Artykuł 5

Niniejszą decyzję stosuje się do dnia 31 grudnia 2029 r.

Artykuł 6

Niniejsza decyzja skierowana jest do Komisji i państw członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia r.

W imieniu Rady

Przewodniczący

[...]